

סירבת - שילמת

בתי המשפט למשפחה פוסקים בשנים האחרונות פיצויים ניכרים לטובת נשים שבעליהן מסרבים לתת לה גט.

בכך נוסף גורם רב-עוצמה המסייע לנשים אלו / עו"ד אירית רייכמן

השופט הכהן חייב את הבעל הסרבן בפיצוי נזי-קי בסך 425 אלף שקל בגין עוגמת הנפש, הבושה, הסבל, הבדידות, אובדן הנאות החיים ובכללם הנאה מינית, פגיעה באוטונומיה וכן אובדן הסיכוי להינשא ולהביא ילדים לעולם.

בפסק דינו של השופט צבי ויצמן, מביהמ"ש למשפחה בכפר סבא, אשר ניתן בשנת 2006, נדון מקרה של אישה אשר נאלצה לעזוב את הבית עם הילדים בעקבות התנהגות קשה מצד בעלה. האישה הגישה תביעת גירושין, בית הדין קבע שעל בני הזוג להתגרש, אולם לאורך שנים רבות סירב המנוח ליתן לאשתו את הגט המיוחל.

לפני מותו ערך הבעל צוואה ובה נישל את אשתו וילדיו מרכושו. לאחר מותו הגישה האישה תביעת פיצויים נגד עיזבונו של הבעל, בגין הנזקים שנגרמו לה לאורך השנים בשל סירובו העיקש לתת לה גט.

ביהמ"ש קבע, כי במקרה זה מתקיימים יסודות עולת הרשלנות, וכי המנוח הסרבן הפר את חובת הזהירות בה חב כלפי אשתו מכוח קשר הנישואין שהוא קשר עמוק ומיוחד. כמו כן נקבע, כי סרבן הגט יכול היה לצפות, כי ייגרם לאישה נזק כתוצאה מסרבנותו. הוא הפר את חובת הזהירות המוטלת עליו כלפי אשתו, כאשר המשיך לעמוד על סירובו לגרשה בניגוד להוראות בית הדין.

עזבונו הבעל טען, כי אין לחייב בפיצויים בגין סירוב לתת גט, אלא במקרה בו ניתן פסק דין המ"חייב גירושין. בית המשפט דחה טענה זו וקבע, כי יש לראות את פסק דינו של בית הדין הרבני כפסק דין המחייב גירושין.

באשר לאומדן הנזקים שנגרמו לתובעת קבע בית המשפט, כי יש להעמיד את הפיצוי הנזיקי על סכום של 3,000 שקל לכל חודש בו סירב המ"נוח ליתן את הגט על אף החלטת בית הדין הרבני. הסכום הסופי בו חויב העיזבונו, בגין נזיקה הלא-ממוניים של האישה, היה 711 אלף שקל.

בית המשפט קבע, כי המנוח הסרבן הפר את חובת הזהירות בה חב כלפי אשתו מכוח קשר הנישואין שהוא קשר עמוק ומיוחד. כמו כן נקבע, כי סרבן הגט יכול היה לצפות, כי ייגרם לאישה נזק כתוצאה מסרבנותו

תופעת סרבנות הגט נפוצה כיום בקרב גברים ונשים כאחד, אך עבור הנשים הש"פעותיה הרסניות פי כמה. על פי ההלכה היהודית, נשים אינן יכולות לקבל היתר נישואים בלא גט, בעוד שבעבור גברים מאפשרת ההלכה (במקרים נדירים אמנם) לתת היתר זה.

גברים יכולים לחיות חיי משפחה מלאים עם בנות זוגם ולהביא לעולם ילדים ללא חשש מפני ממזרות, בעוד נשים נשואות החוששות מפני מגבלות חיתון של צאצאיהן העתידיים, דהיינו לידת ממזר, יימנעו מללדת ילדים.

קשה מכל הוא מצבן של נשים דתיות, אשר על פי ההלכה אסורות לאיש מלבד הבעל עד לקבלת הגט. על נשים אלו נגזרת בדידות קשה, ללא כל קשר אינטימי עם בן זוג, עד לקבלת הגט המיוחל אם בכלל.

בשנים האחרונות התפתח השימוש בפיצוי כספי, בקרב נשים מכל קשת החברה, בהן גם נשים חרדיות. השימוש בדיני הנזיקין ובתביעות הנזיקין בנוגע לסרבנות הגט פותח חזית חדשה בין הער"כאות האזרחיות למערכת הרבנית, הנדחקת לקיר אל מול החשש לגט מעושה בעקבות פסיקת פיצויים נזיקיים בגין סרבנות גט.

פסק הדין התקדימי של השופט מנחם הכהן

לאור המציאות שנוצרה כיום, במסגרתה בתי המש"פט למשפחה פוסקים פיצויי נזיקין בסכום ניכר, כל סרבן גט חשוף לאיום של תביעה נזיקית. פסק הדין התקדימי בנושא ניתן בידי שופט בית משפט למש"פחה בירושלים, מנחם הכהן, בשנת 2004.

אישה חרדית תבעה מבעלה פיצויים בסך 3 מ"ליון שקל בגין סירובו לתת לה גט במשך 12 שנה.

הכותבת מתמחה בדיני משפחה

לכל הפחות שיפור במצבה הכלכלי של המסורבת

השופטת נילי מימון, מבית המשפט למשפחה בירושלים, דנה אשתקד במקרה בו הגישה האישה תביעת פיצויים בגין סרבנות של בעלה לתת לה גט ובגין סיועם ועידודם של אמו, שני אחיו ואחותו לעבירת הסרבנות.

מאז היעלמותו של הבעל מנהלת האישה את המו"מ לגט עם אחי הבעל ואימו, אשר טוענים – לדבריה – באופן בלתי אמין לחלוטין, כי אין להם כל קשר עם הבעל ולו בדל של מושג אודות מקום הימצאו. לאישה, כך היא אומרת, אין כל ספק שהם מסתירים ממנה מידע אודות הבעל ובכך מסייעים לו ומעודדים אותו להמשיך בסרבנותו.

הנתבעים ביקשו לדחות את התביעה על הסף או למחוק אותה, אך השופטת מימון קבעה שאין לקבל בקשה זו. הדיון לגופו של התיק נמשך. בפסק דין שניתן לאחרונה פסקה השופטת טובה סיון, מבית המשפט למשפחה בתל-אביב, פיצוי נזיקי בסך 700 אלף שקל לאישה אשר סבלה מסרבנות גט למעלה מעשר שנים. בני הזוג התחתנו בשנת 1997 אך גרו ביחד שלושה חודשים בלבד, שלאחריהם ברחו האישה והרהר מן הבית בשל אלימותו הקשה של הבעל.

מאז ועד עצם היום הזה, 11 שנים, שהצדדים לא מתגוררים תחת קורת גג אחת. האישה חרדית ולפיכך לאורך שנים אלו היא מנועה מהנאה מינית, מהבאת ילדים לעולם ומנישואין מחדש. בשל היותה חרדית, נוספו לכך חוסר יכולת למימוש עצמי כפי שחונכה ובדידות חברתית.

לסיכום ניתן לראות, כי בשנים האחרונות נכנס גורם נוסף אל תוך המערכה של מסורבי הגט בדמות הפיצוי הנזיקי. יש בו כדי לשפר ולו במעט את מצבן של מסורבות הגט, לפחות מבחינה כלכלית, ואף אולי לדרבן את בן הזוג הסרבן לתת או לקבל גט במקום לשאת בעלות הפיצוי הנזיקי. ///

בבואו לבדוק את זכותה של האישה לפיצויים בגין עוולת הרשלנות, בית המשפט אינו נדרש לבדוק האם חויב הבעל בגט או לא, אלא האם אכן סירב הבעל לבקשת האישה להתגרש, האם סירובו היה מוצדק, והאם היה צפוי שסירובו יגרום נזק

מועד הפיצוי - עוד לפני החיוב לתת גט

השופט בן-ציון גרינברגר, מבית המשפט למשפחה בירושלים, דן גם הוא בתביעת פיצויים שהגישה אישה נגד בעלה בגין הסבל שנגרם לה עקב סירור בו לתת לה גט. האישה הגישה את תביעת הגירושין בשנת 1998, ובשנת 2006 חייב בית הדין את הבעל לתת לה גט.

השופט גרינברגר אינו מסכים עם הגישה המצמצמת, לפיה ניתן לפסוק פיצויים נזיקיים רק מיום החיוב בגט על ידי בית הדין. הוא קובע, כי הרשלנות עליה מדובר איננה קשורה בחיובו של בית הדין למתן הגט, אלא בסירובו של הבעל להיענות לבקשתה של האישה ולתת לה גט.

לפיכך קבע בית המשפט, כי בבואו לבדוק את זכותה של האישה לפיצויים בגין עוולת הרשלנות, הוא אינו נדרש לבדוק האם חויב הבעל בגט או לא, אלא האם אכן סירב הבעל לבקשת האישה להתגרש, האם סירובו היה מוצדק, והאם היה צפוי שסירובו יגרום נזק.

לאור האמור לעיל, גם במקרים בהם אין חיוב בגט, ניתן יהיה למצוא שהאישה זכאית לפיצוי עבור הנזק שנגרם לה מעצם רשלנותו של הבעל בסירובו לתת לה את הגט המבוקש, ללא כל קשר לפסיקת בית הדין.

לאור נסיבות המקרה דן (התנהגותו המחפירה של הבעל) קבע בית המשפט, כי עוולת הרשלנות תחל מתום שנה לאחר הגשת תביעת הגירושין. במועד זה היה ברור לבעל, כי האישה נחרצת ברצונה להתגרש וכי היא סובלת מעצם סרבנותו.

בית המשפט העמיד את סכום הפיצויים על 450 אלף שקל לתקופה שמיום הגשת תביעת הגירושין ועד ליום מתן פסק הדין המחייב את הבעל לתת גט, ובנוסף פסק 100 אלף שקל פיצויים מוגברים ו-20 אלף שקל הוצאות משפט לטובת האישה.

